

قهوه قضائیه در آمریکا

دکتر مدانه علی دوست - نسبت بازنده

۴) ختم پرونده بدون محاکمه (dismissal).

الف) ختم داوطلبانه پرونده.

از طرق زیر می شود یک پرونده دادگاهی را به صورتی داوطلبانه بست. اولین راه اعلان عدم تداوم توسط خواهان است *notice of discontinuance* از این روش تنها در صورتی می توان استفاده نمود که خواننده هنوز جواب شکایت را تسلیم دادگاه نکرده باشد و دادگاه درخواستی برای قضاوت سریع و مختصر (*motion for summary judgment*).

دریافت نکرده باشد. چنانچه خواننده جواب شکایت را تسلیم دادگاه کرده باشد و یا دادگاه درخواستی برای قضاوت سریع و مختصر دریافت نموده باشد. برای بستن داوطلبانه پرونده خواهان می بایست با خواننده به توافق برسد. اگر خواننده با تقاضای خواهان موافقت نکند، خواهان می تواند درخواستی تسلیم دادگاه کند و از دادگاه بخواهد تا دستور عدم تداوم را صادر نماید. اگر اعلان عدم تداوم توسط خواهان، یا قرارداد بین خواهان و خواننده و یا دستور دادگاه خواهان را از طرح مجدد شکایت در دادگاه منع نکرده باشد، فرض بر این است که عدم تداوم داوطلبانه به مفهوم منع تعقیب نیست.

ب) ختم غیرداوطلبانه پرونده

تحت شرایطی خاص ممکن است شکایت خواهان بر علیه خواننده از طریق دادگاه و بدون رضایت خواهان بسته شود. چنانچه دادگاه در دستور خود نگوید که ختم پرونده به مفهوم منع تعقیب نیست. خواهان از طرح مجدد شکایت خود در دادگاه محروم خواهد شد.

۵) درخواستهای قبل از محاکمه

قبل از آنکه پرونده ای به مرحله محاکمه برسد طرفین

دعوا در یک مرافعه مدنی می تواند درخواستهای متفاوتی از دادگاه بکنند. این درخواستهای قبل از محاکمه در مراعات مدنی موقعیت پرونده را هم از نظر روشی و هم از نظر ماهوی و محتوایی تحت تأثیر قرار داده و از این راه روی مذاکرات طرفین دعوا جهت حل اختلاف از راه توافق طرفین تأثیرات زیادی می گذارد. درخواستهای قبل از محاکمه با مشخص نمودن وضع ادله ای که در محاکمه عرضه خواهند شد و با تعیین نمودن قالب حقوقی موضوعات مورد اختلاف موقعیت طرفین دعوا و از آنجا نتیجه نهایی یک پرونده را شدیداً تحت تأثیر قرار می دهند. در فصل قبل توضیح داده شد که از نظر فرم هر درخواست چهار عنصر دارد. ذیلاً پنج تا از مهمترین درخواستهایی که توسط طرفین دعوا به دادگاهها تسلیم می شوند مورد بررسی قرار گرفته اند.

الف) درخواست بیان صریح تر و روشن تر شکایت. قبلاً گفتیم که احتمال اینکه یک دادگاه فدرال از پذیرفتن شکایتی به دلیل نقایص فنی خودداری کند بسیار کم است. مفهوم این حرف آن است که اگر شکایتی در پاراگراف اصلی و یا پاراگراف وسیله خود مبهم بوده و ادعاهای خواهان و واقعیاتی را که توجیه کننده آن ادعاها هستند با روشنی و صراحت بیان نکنند دادگاه شکایت را خواهد پذیرفت. اما خواننده قبل از آنکه پاسخی بدهد می تواند از دادگاه بخواهد تا خواهان را وادار کند که شکایت خود را به صورتی صریحتر و روشن تر بیان نماید.

ب) درخواست انداختن پرونده

(*motion to dismiss*).

خواننده می تواند بر مبنای یکی از هفت زمینه یاد شده در این بخش از دادگاه بخواهد که از رسیدگی به

شکایت خواهان خودداری نماید. این هفت زمینه عبارتند از:

- ۱- صلاحیت نداشتن دادگاه برای رسیدگی به موضوع شکایت.
- ۲- صلاحیت نداشتن دادگاه برای صادر کردن حکمی بر علیه خواننده.
- ۳- غیرقانونی بودن محل محاکمه.
- ۴- قانونی نبودن روش و یا متد به رویت رساندن شکایت و احضاریه.
- ۵- ناقص بودن شکایت و یا احضاریه از نظر فرم.
- ۶- نارسایی شکایت از این جهت که در آن ادعایی حقوقی که بر مبنای آن دادگاه بتواند نظر بدهد مطرح نشده است و بالاخره
- ۷- نارسایی شکایت از این نظر که شکایت فردی ضروری و لازم را به عنوان خواننده یا خواهان مطرح نکرده است.

بعضی از این زمینه ها بسیار مهم بوده و در هر مرحله از مراحل دادگاهی پرونده قابل عرضه هستند (مثلاً صلاحیت نداشتن دادگاه برای رسیدگی به موضوع شکایت). اما بعضی دیگر از این زمینه ها (مثلاً صلاحیت نداشتن دادگاه برای صادر کردن حکمی علیه خواننده) چنانچه در اولین درخواست یا مدرک پاسخی که خواننده به دادگاه تسلیم می کند عرضه نشود. از بین می روند (به عبارت دیگر، چنانچه در اولین فرصت خواننده به دادگاه نگوید که دادگاه صلاحیت ندارد بر علیه وی حکمی صادر کند دیگر در هیچ مرحله ای، جز با اجازه دادگاه نمی تواند این اعتراض را مطرح نماید).

ج) درخواست برای صدور حکم بر مبنای مدارک موجود

motion for judgment on the pleadings

چنانچه تمامی و یا اکثر واقعیات مربوط و مهم مورد قبول طرفین بوده و یا به سادگی قابل استنتاج از مدارک موجود باشند. هر یک از دو طرف دعوا می تواند از دادگاه بخواهد که رأی خود را بدون محاکمه و بر مبنای مدارک کتبی موجود صادر کند.

(د) درخواست برای قضاوت سریع و مختصر.

قضاوت سریع و مختصر روشی است که توسط آن دادگاه قبل از محاکمه و بنا بر این به صورتی سریع و مختصر می تواند تعیین کند که آیا موضوعاتی با ارزش وجود دارند که برای حل آنها قبول مخارج و صرف زمانی را که محاکمه خواهد داشت بشود پذیرفت؟ چنانچه در مرحله قبل از محاکمه یکی از طرفین معتقد باشد که موضوع حل نشده ای که حل آن ارزش صرف زمان و پول را داشته باشد وجود ندارد، این طرف دعوا می تواند از دادگاه درخواست قضاوت سریع و مختصر نماید. چنانچه به نظر دادگاه واقعیستی غیر روشن وجود داشته باشد درخواست رد شده و محاکمه کامل انجام خواهد شد. در رسیدگی به درخواست برای قضاوت سریع دادگاه حق ندارد رسیدگی کند که واقیعت چیست. دادگاه تنها می تواند مشخص کند که آیا واقیعتی برای رسیدگی وجود دارد یا خیر. در رسیدگی به این درخواست دادگاه می بایست تمام شبهات و ابهامات موجود در پرونده را به نفع کسی که مخالف درخواست است حل نماید. طرفی که مخالف درخواست برای قضاوت سریع است حق ندارد ادله خود را مخفی نگهدارد بلکه باید تمام ادله خود را به دادگاه عرضه نموده و به صورتی مستدل علت مخالفت خود را با درخواست مزبور بیان کند.

(ه) درخواستهای مربوط به کشفیات

در جریان کشفیات (discovery) اختلافات متعددی بین طرفین دعوا پیش می آید که برای حل شدن آنها احتیاج به دخالت دادگاه است. این اختلافات از طریق درخواست حل می شوند.

۶) کشفیات

الف) کلیات.

در فصل قبل مشاهده شد که کشفیات قبل از محاکمه در محاکمات جنایی نسبتاً محدود است. برعکس محاکمات جنایی، در مراجعات مدنی طرفین دعوا قادرند قبل از محاکمه تقریباً همه اطلاعات موجود را از طرف متقابل دریافت کنند. اعتقاد رایج این است که کشفیات کامل سبب تسریع در حل اختلافات می شود. محدودیتهای موجود در مورد کشفیات قبل از محاکمه در مراجعات مدنی عمدتاً جهت (۱) حمایت از مصونیهایی است که در حقوق عرفی به رسمیت شناخته شده اند. (۲) حمایت از کارهای فکری و کلا می باشد. صرف نظر از این محدودیتهای معدود، هر طرف دعوا حق دارد اطلاعات جامع و همه جانبه ای از طرف متقابل بگیرد. مهمترین روشهایی که برای به دست آوردن اطلاعات بکار گرفته می شوند عبارتند از:

الف) گواهی شفاهی گرفتن

deposition upon oral examination

ب) گواهی گرفتن بر مبنای سؤالات نوشته
deposition upon written questions

ج) بازجویی به صورت نوشته

interrogatories written

د) تولید و تهیه اسناد و اشیاء

production of documents and things

ه) درخواست اقرار نمودن

request for admission

کشفیات سبب می شود تا واقیعت سریع که و ارزاتر به دست آمده و طول زمانی محاکمات نیز کاهش یابد. علاوه بر این کشفیات باعث می شود که طرفین دعوا پس از بررسی اطلاعات موجود و مقایسه موقعیت خود با موقعیت طرف متقابل بیشتر حاضر باشند با توافق اختلافات خود را حل کنند. همچنین، کشفیات سبب می شود که تکیه دادگاه بیشتر روی موضوعات مهم باشد (چون واقیعات و موضوعات غیرمهم در جریان کشفیات به دست آمده و مورد توافق قرار می گیرند). و بالاخره، کشفیات سبب می شود تا بعضی ادله که در معرض خطر نابود شدن هستند حفظ شوند (به عنوان مثال، اگر گواهی مریض است یا مسافر است از طریق گواهی شفاهی گرفتن می توان شهادت وی را حفظ نمود).

ب) راههایی که در کشفیات مورد استفاده قرار می گیرند در جریان کشف کردن اطلاعات در مورد طرف متقابل هر طرف دعوا می تواند بسته به نوع پرونده از پنج وسیله مختلف استفاده نماید.

گواهی ها یا رسیدگی های قبل از محاکمه . . .

depositions or examination before trial

در این روش یک طرف دعوا سؤالاتی از طرف متقابل (یا از فردی که شاهد طرف متقابل خواهد بود) نموده و پاسخها ضبط می شوند. سؤالات را هم می شود هم به صورت شفاهی پرسید و هم به صورت کتبی تحویل فرد جواب دهنده داد (پرسیدن سؤالات به صورت شفاهی بسیار رایج تر است). پاسخ دهنده ابتدا باید قسم بخورد که سؤالات را به درستی جواب خواهد داد. معمولاً سؤالات و جوابها در محل دادگاه نیست ولی در حضور کسی که قانوناً افراد می توانند نزدش سوگند یاد کنند بر گزار می شود. پس از قسم یاد کردن پاسخ دهنده وکیل طرف دعوائی که سؤالات را مطرح می کند در حضور وکیل پاسخ دهنده شروع به بازجویی می کند. ترتیب و نحوه سؤال و جواب همانند سؤال پرسیدن از یک شاهد در جریان محاکمه است.

سئوال و جوابها یا توسط تند نویسان تحریر شده و یا توسط دوربین و یا ضبط صوت ضبط می شود. رسیدگی های قبل از محاکمه بیش از هر وسیله دیگری از کشفیات مورد استفاده قرار می گیرد چون این تنها وسیله ای است که توسط آن می توان از افرادی که طرف دعوا نیستند (مثلاً شاهد طرف مقابل) اطلاعات کسب نمود. بازجویی به صورت نوشته در یک روش یک طرف دعوا سؤالاتی کتبی به طرف مقابل

می دهد و طرف مقابل موظف است به این سؤالات به صورت سوگند خورده ای پاسخ دهد. برای اینکه پاسخها قسم خورده باشند، پاسخ دهنده پس از پاسخ دادن به سؤالات قسم نامه ایراد را تکمیل می کند که در آن اذعان شده است که به تمامی سؤالات درست جواب داده شده است. بازجویی به صورت نوشته بهترین روش در مراحل ابتدایی می باشد چه از این طریق می توان در مورد افرادی که بعداً تحت رسیدگی قبل از محاکمه قرار خواهند گرفت و نیز در مورد اسناد و مدارکی که مربوط به موضوع دعوا هستند اطلاعاتی به دست آورد.

درخواست تولید مدارک و اشیاء از طریق این وسیله یک طرف دعوا می تواند از طرف متقابل بخواهد که مدارک حقوقی و یا دیگر اسناد مربوط به موضوع دعوا را که در اختیار طرف متقابل هست در اختیار طرف اول قرار دهد. علاوه بر این، یک طرف دعوا می تواند از طرف مقابل بخواهد تا اجازه دهد که طرف اول تمام اشیاء و مدارک مربوط به دعوا را که در اختیار طرف متقابل می باشد آزمایش نماید.

تقاضای اعتراف کردن، از طریق این وسیله می شود از ائتلاف وقت جلوگیری نمود و از طرف مقابل خواست که به صحت مطلبی و یا درست بودن محتوای مدرکی اعتراف نماید. اعتراف به یک مسأله به معنی قبول آن برای حل اختلافات پرونده جاری می باشد، چنانچه به سؤالی پاسخ داده نشود مفهوماً اعتراف کردن به محتوای سؤال خواهد بود.

درخواست آزمایشات بدنی و مغزی، از این روش در حل اختلافات مربوط به تصادفات و موارد مشابه استفاده می شود. قبل از تشکیل کنفرانس برنامه ریزی (که در آن فرجه تکمیل کشفیات تصمیم گرفته می شود) طرفین دعوا می بایست در یک جلسه برنامه ریزی شرکت نمایند. این جلسه به بررسی نظرات طرفین دعوا در مورد محدودیتهایی که روی کشفیات باید قایل شد، موضوعاتی که می بایست در حوزه کشفیات قرار

بگیرند، ترتیب و یا مراحل مختلفی که کشفیات باید داشته

استفاده از تقاضای تهیه آنها به دست می‌آیند، تا آنجا که از نظر مقررات حاکم بر ادله قابل پذیرش در دادگاه باشند، می‌توان در دادگاه به عنوان ادله عرضه نمود. لازم به تذکر آن است که هر مدرک و یا سندی که از کشف شدن مصونیت نداشته و به اختلاف مورد بررسی مربوط باشد قابل کشف می‌باشد. ولی اینکه یک سند و یا یک مدرک قابل کشف شدن است هیچ ارتباطی به قابل پذیرش بودن آن در دادگاه ندارد.

هر طرف دعوا می‌تواند هم از طرف متقابل و هم از افرادی که طرف دعوا نیستند بخواهد که مدارک و اسناد مربوط به دعوا را که در اختیارشان هست تهیه نموده و در اختیار تقاضا کننده قرار بدهند. در فرم تقاضا، درخواست کننده می‌بایست اسناد و مدارک درخواست شده را با دقت شناسایی نماید تا پاسخ دهنده وظیفه خود را بداند، علاوه بر این، فرم تقاضا می‌بایست زمان، مکان و روش تهیه و بازرسی اسناد و مدارک را مشخص نماید. طرف متقابل و یا فردی که از او خواسته شده تا مدارک و اسناد را تهیه نماید می‌تواند اعتراض نماید، غیر مربوط بودن مدارک و اسناد، مصونیت داشتن مدارک و اسناد از نظر حقوقی، و نیز اینکه اسناد و مدارک خواسته شده جهت محاکمه آماده شده و یا نتیجه کار یک متخصص می‌باشد زمینه‌های معمولی برای اعتراض علیه تهیه و تولید مدارک و اسناد هستند. از پاسخهای داده شده به تقاضای اقرار نمودن می‌شود در دادگاه استفاده نمود، وقتی از یکی از طرفین دعوا خواسته شد که به مسأله‌ای اقرار کند پاسخ دهنده یکی از چهار نوع جواب زیر را می‌تواند بدهد (۱) اقرار کند؛ (۲) انکار نماید؛ (۳) به سؤال اعتراض نماید و یا (۴) اذعان کند که قادر به اقرار کردن و یا انکار نمودن نیست. چنانچه پاسخ دهنده بخواهد پاسخ چهارم را بدهد باید بگوید که با وجود انجام دادن تحقیقاتی معقول اطلاعات کافی به دست نیآورده است که بتواند به سؤال اقرار نموده و یا آن را مورد انکار قرار دهد (به عبارت دیگر، پاسخ چهارم می‌بایست به صورتی مستند و معقول عرضه شود).

متقابل و یا افراد دیگری که برای طرف متقابل در رابطه با اختلاف مورد بررسی کار می‌کنند قابل کشف شدن نیستند.

د) استفاده از اطلاعات کشف شده در محاکمه. کشفیات قبل از محاکمه برای جمع آوری اطلاعات جهت آماده شدن برای محاکمه است. در عین حال بعضی از اطلاعات کشف شده ارزش ادله‌ای نیز دارند. تمام یا بخشی از رسیدگیهای قبل از محاکمه را، تا آنجا که از نظر مقررات فدرال حاکم بر عرضه ادله قابل پذیرش در دادگاه باشند، می‌توان در دادگاه به عنوان ادله عرضه نمود. یکی از استفاده‌های عمده رسیدگی‌های قبل از محاکمه این است که شاهد طرف متقابل در مراحل اولیه رسیدگی به پرونده مجبور می‌شود ماجرا را به صورتی خاص بیان کند. چنانچه در مرحله محاکمه این شاهد داستان را تغییر دهد می‌توان از رسیدگی‌های قبل از محاکمه جهت بی اعتبار کردن شهادت وی استفاده نمود (لازم به تذکر آن که اگر یکی از طرفین دعوا شخصیتی حقوقی باشد تنها اطلاعاتی که از رؤسا، مدیران و اعضای هیأت مدیره آن طرف دعوا (از طریق رسیدگی قبل از محاکمه) کشف شده باشند قابل عرضه در دادگاه می‌باشند. اطلاعاتی که از کارمندان عادی جمع آوری شده باشند در دادگاه ارزش ادله‌ای ندارند). از بازجویی‌های به صورت نوشته نیز تا آنجا که از نظر مقررات فدرال حاکم بر عرضه ادله قابل پذیرش باشند می‌توان در دادگاه استفاده نمود. طرف دعوائی که به بازجویی نوشته پاسخ می‌گوید و مجبور نیست به همه سؤالهای مطرح شده پاسخ دهد. چنانچه طرف پاسخ دهنده نخواهد که به سؤالی پاسخ دهد می‌تواند در فرصت تعیین شده‌ای به صورتی مستند به سؤال اعتراض کند. سؤالات مطرح شده در بازجویی به صورت نوشته را می‌توان به دلیل: (۱) مصونیت داشتن مطالب درخواستی، (۲) مبهم بودن سؤال، (۳) انداختن بار مسؤولیتی زیاد به گردن پاسخ دهنده و (۴) نامربوط بودن سؤال مورد اعتراض قرار داد. مدارک و اسنادی را که با

باشد و بالاخره آخرین زمانی که برای تکمیل کشفیات باید در نظر گرفت اختصاص دارد.

حداقل سی روز قبل از شروع محاکمه (و یا در مقطع دیگری که قاضی دستور بدهد) هر یک از طرفین دعوا می‌بایست اطلاعاتی دقیق در مورد ادله‌ای که در محاکمه عرضه خواهد نمود به طرف مقابل بدهد. به عنوان مثال، هر طرف دعوا باید (۱) نام تمام افرادی را که ممکن است شاهد آن طرف باشند (۲) لیست تمام گواهیهای گرفته شده، (۳) لیست تمام اسنادی که در محاکمه از آنها استفاده خواهد شد و (۴) خلاصه‌ای از تمام ادله دیگر را به طرف متقابل بدهد. (ج) دامنه اطلاعات کشف شده.

در مراجعات مدنی هر نوع اطلاعاتی که از کشف شدن مصونیت حقوقی نداشته باشد و مربوط به پرونده مورد اختلاف نیز باشد قابل کشف شدن است. هر طرف دعوا می‌تواند مسایل مربوط به ادعاها و دفاعیات خود و نیز اطلاعات مربوط به ادعاها و دفاعیات طرف متقابل را کشف کند. وجود، توصیف، ماهیت و محل هر شیء، کتاب یا مدرک دیگری که دارای اطلاعات قابل کشف باشند همراه با اینکه این کتب و اسناد و یا اشیاء در تصرف چه کسی هستند و نیز مشخصات افرادی که اطلاعات قابل کشف داشته باشند قابل کشف می‌باشند. دادگاه می‌تواند دامنه اطلاعات قابل کشف را محدود نماید. علاوه بر این، بیشتر کشفیات با توافق طرفین دعوا صورت می‌گیرد. البته دادگاه قدرت زیادی دارد که توافق طرفین را تأیید و یا رد نماید. همچنین دادگاه در هر پرونده تصمیم می‌گیرد که چه اطلاعاتی از کشف شدن مصونیت دارند. تمام اسناد و مدارکی را که یک طرف دعوا برای محاکمه آماده نموده است توسط طرف متقابل قابل کشف هستند چنانچه طرف متقابل دادگاه را قانع کند که (۱) برای اینکه طرف متقابل آماده محاکمه بشود احتیاج مبرمی به اسناد و مدارک یاد شده داشته و (۲) تهیه این اسناد و مدارک بدون تحمل سختی غیرمنصفانه‌ای امکان پذیر نیست. لازم به یاد آوری است که نتیجه کارهای فکری و عقاید وکیل طرف

